Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0202

Europske političke stranke i zaklade – Izvješće o primjeni Uredbe (EU, Euratom) 2025/2445 i o financiranim aktivnostima za 2026.

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. lipnja 2026. Europske političke stranke i zaklade – Izvješće o primjeni Uredbe (EU, Euratom) 2025/2445 i o financiranim aktivnostima za 2026. (2026/2013(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 2. i članak 10. stavak 4. Ugovora o Europskoj uniji te članak 12. stavak 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

– uzimajući u obzir članke 224. i 325. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2025/2445 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. studenog 2025. o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada[1] (u daljnjem tekstu „Uredba”),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije[2] (Financijska uredba),

– uzimajući u obzir rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2021. o primjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014 o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada[3],

– uzimajući u obzir savjetovanja s Tijelom za europske političke stranke i europske političke zaklade (u daljnjem tekstu „Tijelo”) i

---

1 SL L, 2025/2445, 8.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2445/oj.
2 SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
3 SL C 205, 20.5.2022., str. 37.

njegova godišnja izvješća o radu,

– uzimajući u obzir razmjenu gledišta s europskim političkim zakladama i institucijskim dionicima od 18. ožujka 2026. koju je održao Odbor za ustavna pitanja,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za ustavna pitanja (A10-0145/2026),

A. budući da su snažne političke stranke i zaklade na razini EU-a ključne za razvoj istinskog europskog javnog prostora;

B. budući da bi europske političke stranke i europske političke zaklade trebale imati važniju ulogu u postupku europskih izbora i doprinijeti oblikovanju političke svijesti EU-a i izražavanju volje građana EU-a; budući da je politička raznolikost ključna za javnu raspravu i izražavanje volje građana;

C. budući da bi europske političke stranke i zaklade trebale surađivati s nacionalnim strankama koje su njihove članice i partnerima kako bi im pružile potporu u približavanju EU-a i njegovih politika građanima te kako bi ojačale demokratski legitimitet;

D. budući da su 2025. pri Tijelu registrirane još dvije zaklade, što znači da je 31. prosinca 2025. iz proračuna EU-a financirano 12 europskih političkih stranaka i 12 pridruženih europskih političkih zaklada;

E. budući da je preinačena Uredba stupila na snagu 28. prosinca 2025. i da je njome uveden niz važnih inovacija, uključujući jasnija pravila o zajedničkim europskim političkim aktivnostima, veću transparentnost i obaveze izvješćivanja, strože zahtjeve u pogledu dubinske analize za donacije i izričito priznavanje vlastitih sredstava kao kategorije prihoda;

F. budući da je Uredba na snazi tek kratko vrijeme; budući da su, u skladu s tim, podaci i iskustvo u provedbi Uredbe još uvijek ograničeni; budući da je za sveobuhvatnu procjenu provedbe i učinka Uredbe potrebno dovoljno vremena i dokaza; budući da su se, međutim, nepredviđeni politički izazovi pojavili neposredno nakon stupanja na snagu Uredbe, posebno u pogledu financiranja političkih zaklada, što zahtijeva hitno djelovanje;

G. budući da u skladu s preinakom Uredbe Parlament do 29. lipnja 2026. treba objaviti izvješće o primjeni Uredbe i o financiranim aktivnostima; budući da će nakon objave izvješća Parlamenta Komisija imati godinu dana da predstavi izvješće o primjeni Uredbe, popraćeno, prema potrebi, prijedlogom za njezinu izmjenu;

H. budući da bi se u izvješću Komisije posebna pozornost trebala

posvetiti posljedicama ove Uredbe na položaj malih europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada te na pravila kojima se uređuje financiranje europskih političkih zaklada;

I. budući da su europske političke zaklade sastavni dio demokratske strukture EU-a jer podupiru političku raspravu, razvoj politika, istraživanje, osposobljavanje i građanski angažman na razini EU-a i na nacionalnoj razini;

J. budući da mandat europskih političkih zaklada uključuje podizanje političke svijesti i doprinos raspravi o političkim pitanjima EU-a i procesu europske integracije te pružanje usluga koje nisu isključivo usmjerene na članove ili glasače određene stranke, već su otvorene svima pod jednakim uvjetima;

K. budući da se provedba Uredbe odvija u kontekstu duboke geopolitičke nestabilnosti, koja je obilježena sve većom strateškom konkurencijom, hibridnim prijetnjama, dezinformacijama, tehnološkim poremećajima, klimatskim promjenama i dugoročnim socioekonomskim transformacijama;

L. budući da zbog tih promjena EU mora ojačati svoje kapacitete za strateško predviđanje, anticipativno upravljanje i dugoročno planiranje politika kako bi se učinkovito pripremio za izazove u razdoblju do 2040. i nakon toga;

M. budući da su europske političke zaklade u jedinstvenom položaju da doprinesu tim naporima kroz dugoročna istraživanja, komparativne analize, transnacionalni dijalog, političko obrazovanje i izgradnju kapaciteta;

N. budući da trenutačna razina i struktura financijskih sredstava EU-a dostupnih europskim političkim zakladama više nije razmjerna opsegu, strateškoj važnosti i sve većoj složenosti njihovih zadaća;

O. budući da su političke zaklade izvijestile o nerazmjernom regulatornom opterećenju i pozvale na pojednostavnjenje regulatornih zahtjeva, posebno u pogledu obaveza izvješćivanja i transparentnosti, kao i na mogućnost ponovnog uvođenja korektivnih mjera potrebnih za osiguravanje pravilnog funkcioniranja postupka financiranja;

Opća ocjena preinake Uredbe

1. pozdravlja donošenje preinake Uredbe kao važan korak prema modernizaciji pravnog okvira za europske političke stranke i zaklade te jačanju demokratskog integriteta na razini EU-a;

2. prima na znanje da je Uredbom poboljšana pravna jasnoća u nekoliko područja, posebno u pogledu zajedničkih europskih političkih

aktivnosti, zahtjeva u pogledu transparentnosti i zaštitnih mjera protiv vanjskog upletanja;

3. naglašava, međutim, da su dosadašnje iskustvo i podaci o provedbi preinake Uredbe i dalje ograničeni te da se temeljitija i horizontalna evaluacija može provesti tek u kasnijoj fazi; ističe da su se neposredno nakon stupanja na snagu Uredbe pojavili nepredviđeni politički izazovi, posebno u pogledu financiranja političkih zaklada, koji ipak zahtijevaju hitno djelovanje;

4. sa zabrinutošću prima na znanje izvješća zaklada o nerazmjernom regulatornom opterećenju i obavezuje se da će to pitanje u predstojećoj sustavnoj evaluaciji dodatno istražiti te poduzeti daljnje mjere; u tom kontekstu naglašava važnost učinkovitih i razmjernih korektivnih mjera kao alata za osiguravanje usklađenosti s Uredbom te se obavezuje preispitati upotrebu tih mjera u novijoj praksi;

5. prima na znanje pravnu nesigurnost i operativna ograničenja s kojima se i dalje suočavaju europske političke zaklade, posebno u pogledu klasifikacije prihvatljivih troškova, te smatra da ta pitanja zahtijevaju pravodobno pojašnjenje;

Uloga europskih političkih zaklada

6. ponavlja da europske političke zaklade izvršavaju posebnu institucionalnu ulogu u skladu s Ugovorima jer potiču europsku političku svijest, podupiru donošenje politika utemeljeno na dokazima te jačaju demokratsku kulturu i građanski angažman diljem EU-a;

7. skreće pozornost na činjenicu da je od objave prijedloga Komisije iz 2021. o preinaci Uredbe (EU, Euratom) br. 1141/2014[4] geopolitičko i tehnološko okruženje postalo nestabilnije te da je obilježeno povećanim sigurnosnim napetostima, vanjskim upletanjem u demokratske procese i ubrzanom socioekonomskom preobrazbom; naglašava da ti događaji povećavaju važnost dugoročnog planiranja politika, demokratskog obrazovanja i prekograničnog dijaloga, čemu europske političke zaklade daju poseban doprinos;

8. napominje da su, s obzirom na njihove sve veće odgovornosti, europskim političkim zakladama potrebni financijski instrumenti te odgovarajući i stabilni resursi koji su nužni kako bi one u potpunosti preuzele svoju institucionalnu ulogu, nadovezujući se na poboljšanja uvedena Uredbom;

---

[4] Prijedlog Komisije od 25. studenoga 2021. o uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (preinaka), (COM(2021)0734).

Prijedlozi za poboljšanje

9. ističe da je potrebno osigurati da europske političke zaklade imaju čvrst pravni okvir i financijsku sigurnost; obavezuje se da će surađivati sa zakladama kako bi se osigurala ta sigurnost u mjeri u kojoj je to moguće unutar postojećeg okvira, posebno revizijom načina na koji organizacije članice financijski podupiru zaklade; ističe da se Uredbom ne zabranjuje fleksibilan model članarina temeljen na sudjelovanju na temelju kojeg organizacije članice daju svoj prilog ovisno o svojoj uključenosti u zajedničke aktivnosti; ističe da bi same zajedničke aktivnosti trebale ostati proračunski neutralne i da ne bi zakladama trebale stvarati prihode koji premašuju stvarno nastale troškove;

10. potiče europske političke zaklade da maksimalno iskoriste financijske mogućnosti unutar postojećeg okvira; ističe da je financiranje europskih političkih zaklada vlastitim sredstvima europskih političkih stranaka aktualno dopušteno člankom 2. stavkom 10. sadašnje Uredbe; poziva i europske političke stranke i zaklade da sklope sporazume o suradnji kojima će stranke zakladama nadoknaditi njihov doprinos zajedničkom radu, uzimajući u obzir njihove zasebne uloge u skladu s Ugovorima;

11. nadalje, ističe da se Uredbom nacionalnim zakladama, osim političkim zakladama, ne zabranjuje da postanu članice europskih političkih zaklada i plaćaju doprinos za to članstvo;

12. smatra da bi se članak 25. sadašnje Uredbe mogao pojasniti kako bi se izričito potvrdilo da se naknade za sudjelovanje mogu naplaćivati organizacijama članicama za njihovo sudjelovanje u aktivnostima koje organizira europska politička zaklada;

13. napominje da stroga primjena definicije doprinosa članova, financijski i administrativni pritisak da se bespovratna sredstva iz proračuna EU-a dopune vlastitim sredstvima, pravila koja se primjenjuju na zajedničke europske političke aktivnosti sa zakladama članicama i ukupna razina financiranja EU-a ograničavaju financijsku autonomiju i održivost europskih političkih zaklada, posebno s obzirom na njihove sve veće odgovornosti, te naglašava da je održiv okvir financiranja ključan za očuvanje njihove neovisnosti i sprečavanje neprimjerenog privatnog utjecaja;

14. ističe da je u okviru diversifikacije vlastitih sredstava europskim političkim zakladama dopušteno primati donacije od fizičkih ili pravnih osoba u vrijednosti do 18 000 EUR godišnje po donatoru; smatra da bi se gornja granica tih donacija mogla povećati kako bi se europskim političkim zakladama omogućila veća fleksibilnost;

15. potiče Tijelo da u suradnji s Komisijom nastavi i dodatno razvije dijalog s nacionalnim nadležnim tijelima u cilju podizanja razine osviještenosti o učinku nacionalnih okvira financiranja na

funkcioniranje europskih političkih zaklada i utvrđivanja praktičnih rješenja usmjerenih na izbjegavanje neželjenih ograničenja njihove financijske održivosti;

16. predlaže uspostavu jedinstvenog sustava internetskog izvješćivanja i objavljivanja za sredstva EU-a, donacije i doprinose europskim političkim zakladama kako bi se osigurala odgovarajuća razina transparentnosti za građane, unaprijedilo praćenje sukladnosti te smanjilo administrativno opterećenje i opterećenje povezano s usklađivanjem subjekata koji izvješćuju;

17. prepoznaje napore europskih političkih zaklada da diversificiraju i stabiliziraju svoje izvore financiranja unutar postojećeg regulatornog okvira te potiče kontinuirano uravnoteženo i transparentno korištenje dostupnih mehanizama za vlastita sredstva;

Završna razmatranja

18. poziva Komisiju da provede ciljanu reviziju odredbi o financiranju koje se primjenjuju na europske političke zaklade u skladu s Uredbom, oslanjajući se na zaključke tog izvješća i iskustvo stečeno od stupanja na snagu preinačene Uredbe;

19. poziva Komisiju da preispita zabranjuje li se ili ometa bilo kojim nacionalnim regulatornim ili političkim okvirom plaćanje doprinosa nacionalnih subjekata, uključujući političke zaklade, europskim političkim zakladama kao i na to da poduzme potrebne mjere;

20. poziva Komisiju da predstavi zakonodavni prijedlog preinake kojim se revidiraju pravila financiranja europskih političkih zaklada, uključujući izmjenu članka 22. stavka 4. Uredbe kako bi se gornja granica financijskih doprinosa ili bespovratnih sredstava iz općeg proračuna EU-a povećala na 100 % prihvatljivih troškova europske političke zaklade; nadalje, poziva Komisiju da tim prijedlogom obuhvati izmjenu članka 25. kako bi se povećala gornja granica za donacije europskim političkim zakladama, čime bi se osigurala veća fleksibilnost i diversifikacija izvora financiranja;

21. obavezuje se na povećanje ukupne razine financiranja političkih zaklada sredstvima EU-a u okviru predstojećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034. kako bi se uzeo u obzir izostanak proračunske indeksacije posljednjih godina te rastuća inflacija i rastući operativni troškovi, kako bi se osigurala odgovarajuća, stabilna i predvidljiva financijska sredstva, kako bi se zakladama omogućilo sudjelovanje u dugoročnim aktivnostima strateškog predviđanja i izgradnje kapaciteta i održali visoki standardi transparentnosti, odgovornosti i neovisnosti te kako bi se osigurala proporcionalnost između obaveza usklađenosti i dostupnog financiranja;

22. zaključuje da odgovarajuće financiranje europskih političkih zaklada predstavlja strateško ulaganje u demokratsku otpornost i dugoročni upravljački kapacitet EU-a;

°

° °

23. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.